

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 06.03.2026

Meie 06.04.2026

nr 2-2/849-1, MKM/26-
0298/-1K
nr 8-2/1742

Platvormitöö seaduse eelnõu koostööstamine

Austatud minister

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on saatnud Justiits- ja Digiministeeriumile koostööstamiseks platvormitöö seaduse eelnõu (*eelnõu*). Justiits- ja Digiministeerium koostööstab eelnõu, tehes selle kohta järgmised märkused.

- Eelnõu § 3 lg 1** – sättes määratletakse termin „platvorm“ füüsilise või juriidilise isikuna, kes osutab teenust, mis vastab sättes loetletud tingimustele. Mõiste sisu arvestades ei ole valitud termin „platvorm“ keeleliselt sobilik.

Eesti kirjakeeles tähendab „platvorm“ ennekõike alust, lava, kandepinda või tehnilist keskkonda, sh ka veebi- või tarkvarapõhist lahendust, mitte aga isikut (füüsilist või juriidilist isikut)¹. Seega ei ole sõnaga „platvorm“ keeleliselt korrektne tähistada isikut, kellele on suunatud õigused ja kohustused. Selline terminikasutus tekitab normi adressaadi tuvastamisel õigusliku ebaselguse (nt „platvorm on kohustatud“, „platvorm vastutab“ – sõna „platvorm“ tähistab keelekasutuses vahendit või keskkonda, mitte vastutuskohustuslikku isikut).

Et eristada selgelt õiguste ja kohustuste kandjat (ettevõtja) ning tehnilist lahendust (digiplatvorm), palume eelnõus määratleda kaks terminit ja kasutada neid sihipäraselt kogu seaduse ulatuses. Lähtudes eelnevast teeme järgmise sõnastusettepaneku:

(x) Platvormiettevõtja käesoleva seaduse tähenduses on füüsilisest või juriidilisest isikust ettevõtja, kes talle kuuluva või tema kontrolli all oleva digiplatvormi kaudu osutab...

(x) Digiplatvorm on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teenuste osutamiseks kasutatav digitaalne lahendus, sealhulgas mobiilirakendus, veebikeskkond, ...

Palume asendada eelnõus isikule suunatud õigusi ja kohustusi käsitlevates sätetes termin „platvorm“ terminiga „platvormiettevõtja“ (nt „platvorm on kohustatud“ → „platvormiettevõtja on kohustatud“). Palume kasutada terminit „digiplatvorm“ üksnes tehnilise lahenduse kirjeldamisel (nt algoritmide läbipaistvus, keskkonnale kehtestatud andmekaitsemeetmed jms).

Selline terminikasutus väldib keelelisi vastuolusid, aitab üheselt tuvastada normi adressaadi ning toetab õigusselgust ja -kindlust: isik on platvormiettevõtja, vahend või keskkond on digiplatvorm.

¹ Eesti Keele Instituudi Sõnaveeb, märksõna „platvorm“ — vt definitsioonid ja kasutusnäited: <https://sonaveeb.ee/search/unif/dlall/dsall/platvorm/1/est>.

2. **Eelnõu § 3 lg-s 5** määratletakse vahendaja mõiste: vahendaja on „*isik, kes eesmärgiga teha platvormitöö kättesaadavaks platvormile või platvormi kaudu:*
1) loob lepingulise suhte platvormi ja platvormitöö tegijaga või
2) on platvormi ja platvormitöö tegija vahelises alltöövõtuhelas.“.

Seletuskirjas selgitatakse, et vahendaja on isik, kelle eesmärk on teha platvormitöö töötegijatele või platvormile endale kättesaadavaks. Platvormitöö, mida vahendaja kättesaadavaks teeb, on eelnõu § 3 lg 2 kohaselt töö, mida korraldatakse platvormi kaudu ja mida teeb isik platvormi või vahendaja ja isiku vahelise lepingulise suhte alusel, olenemata sellest, kas isikul või vahendajal on lepinguline suhe teenusesaajaga. Eelnõu sõnastusest ja seletuskirjast jääb siiski arusaamatuks, mismoodi saab platvormi enda kaudu pakutavat platvormitööd teha kättesaadavaks platvormile endale. Palume seda seletuskirjas ja vajaduse korral eelnõu sõnastuses täpsustada.

3. **Eelnõu § 3 lg 8 ja § 9** – eelnõu käsitleb isikuandmete töötlemist ja automaatotsuseid. Eelnõu § 3 lg 8 esitab automaatse otsustussüsteemi definitsiooni ning § 9 näeb ette täiendava teavitamise kohustuse lisaks IKÜM art 13 ja 14 tulenevale teabe andmise kohustusele.

Palume seletuskirjas selgitada kooskõla isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikliga 22. Viidatud artikli kohaselt on andmesubjektil õigus, et tema kohta ei võetaks vastu automaatotsust, välja arvatud juhul, kui see on vajalik andmesubjekti ja vastutava töötaja vahelise lepingu sõlmimiseks või täitmiseks või andmesubjekti selgesõnalisel nõusolekul.

Palume selgitada automaatotsuste tegemise võimalikke õiguslikke aluseid. Seletuskirjas tuleb selgelt välja tuua, et eelnõu § 3 lg 8 ja § 9 ei ole automatiseeritud otsuste tegemise õiguslik alus, vaid need on üksnes termini definitsioonid. Automatiseeritud otsuse tegemiseks peab vastutaval töötlejal olema eraldi IKÜM-ist tulenev õiguslik alus kooskõlas IKÜM art 22-ga.

4. **Eelnõu § 4** sätestab vastutuse vahekorra platvormi ja vahendaja vahel. Eelnõu ja seletuskirja lügedes jääb ebaselgeks, kas vahendaja kaudu platvormitöö tegijale edastatakse info, kes (kas platvorm või vahendaja) vastutab seadusest tulenevate kohustuste täitmise eest. Seletuskirjas räägitakse § 4 lõike 1 puhul kohustuse jaotumise kokkuleppel lepingu sõlmimisel, kuid pole arusaadav, kas jutt käib platvormi ja vahendaja vahel sõlmitud lepingust või vahendaja ja platvormitöö tegija vahelisest lepingust. On oluline, et töö tegija teab, kelle poole ta peab pöörduma probleemide korral ja kellel lasub vastutus. Nagu seletuskirjas ka mainitud on, siis platvormitöö tegijal ei lasu kohustust ise välja selgitada, milline osapool oleks pidanud konkreetse kohustuse täitma, kuid kui sätte alusel ei teki töö tegijal automaatselt ja üheselt mõistetavalt sellist teadmist, peab ta siiski ise selle välja uurima. See ei ole kohane lahendus.

Seega palume eelnõu § 4 lõikesse 1 lisada kohustus teavitada platvormitööde tegevast isikut sellest, kes vastutab kohustuste täitmise eest nt järgmiselt:

„Kui platvormitööd tehakse vahendaja kaudu, lepivad platvorm ja vahendaja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kokku, kes vastutab käesolevas seaduses platvormile sätestatud kohustuste täitmise eest, ning vahendaja teavitab sellest platvormitöö tegijat temaga lepingu sõlmimisel.“

Alternatiivselt võiks kaaluda ka lahendust, kus platvorm ja vahendaja vastutavad alati solidaarselt. See aitaks tagada töötaja õiguste parema kaitse ning vältida olukorda, kus platvorm delegeerib kogu kohustuste täitmise ja vastutuse vahendajale. Solidaarse vastutuse korral ei tekiks platvormil võimalust täielikult vastutusest vabaneda. Platvormitöö tegija saaks esitada oma nõuded kas platvormi või vahendaja või mõlema vastu. See kõrvaldaks segaduse vastutuse teemal ja tagaks kiirema õiguste teostamise. Direktiivi eesmärk (art 3 + põhjenduspunkt 24) on tagada sama tasemega kaitse igas olukorras ning vältida ebaselgeid vastutusalasid. Solidaarne vastutus täidaks seda eesmärki paremini kui valikuline mehhanism, mis on hetkel eelnõus välja toodud.

5. **Eelnõu § 4** – palume eelnõu seletuskirjas selgitada vastutava, kaasvastutava ja volitatud töötaja rolli IKÜM-i tähenduses, platvormi ja vahendaja kontekstis. Palume muu hulgas välja tuua, kes vastutab IKÜM-is sätestatud nõuete täitmise eest, võttes arvesse, et § 4 sätestab solidaarse vastutuse platvormitöö seaduses sätestatud kohustuste täitmise eest.

6. **Eelnõu § 17** järgi kohaldab Andmekaitse Inspektsioon eelnõus sätestatud isikuandmete nõuete rikkumise korral IKÜM § 83 lg 5 sätestatud trahvi suuruse ülemmäära. Juhime tähelepanu, et vastutus isikuandmete kaitse nõuete rikkumise eest, sh trahvimäärad on sätestatud isikuandmete kaitse seaduses (IKS). Juhul kui eelnõu koostajad peavad vajalikuks sätestada platvormitööst tulenevaid spetsiifilisi karistuskoosseise, siis tuleb seda teha kõnealusel eelnõus. Kui aga vastutuse kohaldamisel lähtutakse IKSi olemasolevatest väärteokoosseisudest, siis tuleb kohaldada ka IKSi sätestatud trahvimäärasid ning puudub vajadus viidata IKÜMi trahvimääradele. Seetõttu tuleks § 17 lg 4 eelnõust välja jätta.
7. **Tervikteksti pealkirja lühend** - seletuskirjas on uue tervikteksti tähistamiseks kasutatud lühendit PTS. Juhime tähelepanu, et lühend PTS on juba kasutuses ja tähistab Riigi Teatajas pühade ja tähtpäevade seadust. Seetõttu tuleb uuele terviktekstile valida uus lühend. Soovitame kasutada platvormitöö seaduse tähistamiseks lühendit PITS.
8. Palume arvestada käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste märkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.
9. Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiits- ja Digiministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisad:

1. Eelnõu fail Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega
2. Seletuskirja fail Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega

Katariina Kärsten 53888918
Katariina.Karsten@justdigi.ee
Kristel Niidas
Sander Truu
Karen Alamets